

**«Школа юннатів» у місті Хмельницькому та знаменитий
проскурівський доктор-офтальмолог Сергій Миколайович
Полозов і нащадки родини адмірала П.С. Нахімова**

В місті Хмельницькому (до 1954 року – Проскурів), на розі вулиці Декабристів та провулку Шкільний, що в мікрорайоні Гречани, потопає серед мальовничої зелені дерев, декоративних кущів, трав і квітів красивий столітній будинок, який місцеві жителі називають «школою юннатів» або «школа доктора Полозова».

Тут знаходиться комунальний профільний заклад позашкільної освіти – Хмельницький обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді, до

якого дружно збігаються навчатися, працювати і відпочивати від шкільного навчання дітлахи й учнівська молодь з навколишніх шкіл і осель мікрорайону, а педагоги та науковці краю, України і зарубіжних країн часто збираються тут на свої різноманітні науково-освітні форуми.

Детальніше про юннатівський заклад, який у цьому році разом зі своїми колегами відзначає 95-річчя юннатівського руху в Україні, можна довідатись на Хмельницького ОЕНЦУМ та на сайті Національного ЕНЦУМ МОН України.

Згідно з рішенням Хмельницького облвиконкому від 14 жовтня 1976 року № 280 та завдяки особистому наполегливому втручанням й авторитетним клопотанням в обласний відділ народної освіти, міських і обласних компартійних та радянських органах влади Любові Петрівни Манорик, директора Української республіканської СЮН у ті роки, Хмельницька обласна станція юннатів отримала колишнє приміщення й земельну ділянку Хмельницької восьмирічної школи № 12 в мікрорайоні Гречани (4 будинки), яку незадовго до цього було закрито і її 3 навчальні корпуси стояли безлюдними, а шкільна територія – заростала бур'янами й чагарниками.

З приходом сюди натуралістів усе змінилось і це місце стало квітучою окрасою міста, куди часто приходять робити зйомки його флори юні й дорослі фотолюбителі, природничо-краєзнавчих фільмів – тележурналісти, а екскурсіводи – привозять екскурсійні групи.

Центральний корпус школи, де юннатівський заклад спочатку розмістився як обласна станція юннатів, а з 1992 року вже як Хмельницький обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді – розміщується і в нинішній час, був збудований для гречанських дітей ще напередодні першої світової війни на території власного панського маєтку місцевим поміщиком Сергієм Ніловичем Нахімовим і його зятем Сергієм Миколайовичем Полозовим – знаменитим проскурівським лікарем-офтальмологом.

Їхні імена, а особливо ім'я доктора, фундатора системи охорони здоров'я Проскурівської округи, добре знані серед місцевих жителів і незважаючи на час, що сплинув, завжди згадуються ними з почуттям глибокої поваги, а педагоги-натуралісти і їх вихованці – згадують ще й з почуттям глибокої вдячності.

Крім будівництва в Гречанах лікарні, родина Нахімових і Полозових збудувала в 1912 році ще й цю красиву простору школу, виділивши під її територію 2,5 га землі з маєтку родини Нахімових, завдяки чому місцеве населення отримало можливість фахово лікуватись, а діти – навчатись у школі, яку з часом стали називати панською і «школа доктора Полозова».

Згодом, приміщення відомої в окрузі лікарні було зруйноване, а от будинок школи добре зберігся та дбайливо доглядається нині натуралістами, хоча й був у епіцентрі військових подій Першої світової війни, оборонних боїв влітку у 1941 року та під час наступу радянських військ навесні 1944 році.

В 1928 та 1957 роках тут збудували ще 2 будинки з навчальними приміщеннями й квартирою для директора школи, які в 2008-2011 рр. разом із центральним корпусом були капітально відремонтовані зі збереженням усіх їхніх архітектурних особливостей і сьогодні утримуються Хмельницьким ОЕНЦУМ у гарному стані й використовуються педагогами-натуралістами для навчання дітей, навчально-методичної та науково-педагогічної роботи.

Сьогодні місцевою владою вирішується питання про присвоєння будинку «школи юннатів» статусу пам'ятника історії і культури та надання заповідного статусу території Хмельницького ОЕНЦУМ із дендропарком місцевого значення «Юннатівський».

Більш детально про «школу юннатів», її будівничих – легендарного проскурівського доктора Сергія Миколайовича Полозова з його сім'єю – родиною знаменитого адмірала Павла Степановича Нахімова, можна довідатися

на сайті Департаменту освіти і науки Хмельницької ОДА за
посиланням: <http://osvita.adm-km.gov.ua/?p=10262> .

*За матеріалами Хмельницького обласного еколого-натуралістичного центру
учнівської молоді*